

Förord

Föreliggande bok har liksom den tidigare utgivna »Björna församling och dess kyrkor» tillkommit i avsikt att söka spegla Björna socken dels under den tid, då den var en undanskymd del av Själevads socken, dels efter det den blivit självständig kommun. Därvid har i förgrunden stått byarnas uppkomst och utveckling samt olika slag av näringar och arbetsliv. Några kapitel har även ägnats åt livsbetingelserna under de ofta förekommande nödåren liksom åt folktro och huskurer.

Den svåraste uppgiften vid arbetets utformande har varit att ur allt material sovra ut det väsentliga. Detta innebär, att mycket material ännu ej redovisats.

Med den snabba föränderlighet, som sker befolkningsmässigt i vår tid, kan mindre ändringar ha uppstått i nuläget jämfört med år 1974.

De i byarnas beskrivning nämnda familjerna får ej betraktas som släktforskning utan har endast tagits med som exempel på bosättningen vid en viss tidpunkt.

Utom det källmaterial, som redovisats i litteraturförteckningen, bygger framställningen även på ett stort antal intervjuer och bandinspelningar utförda under flera tiotal år med björnabor i 70-90 års åldern och födda från 1840-talet och framåt i tiden. Dessa intresserade sockenbor har med sina bidrag mången gång levandegjort bygdens historia, för vilket jag är dem mycket tacksam.

Till Örnsköldsviks kommunstyrelse och dess kulturnämnd framföres ett varmt tack för det stora anslag, som möjliggjort utgivandet av denna bok.

Likaså riktas ett hjärtligt tack till förste arkivarie Carl-Eduard Edvardsson, arkivarie Torå Bylund och övriga tjänstemän vid landsarkivet i Härnösand för värdefullt bistånd under arbetets gång. Andra, som bidragit med goda råd och synpunkter, är kanslichef Karl-Eric Axenström, Örnsköldsvik, byråinspektör Lars Guvå, Härnösand, adjunkt Knut Linderson, Hampnäs, kyrkoherde Märten Lindblad, Björna, personal vid kommunbiblioteket, konstnären Ragnvald Hellgren, Domsjö, m. fl. Till dessa ber författaren ävenledes att få framföra sin tacksamhet.

Det är min förhoppning, att denna bok skall kasta ett visst ljus över flydda tider i socknens historia.

Björna anno 1975.

Uno Johansson